

För att kunna förlåta det förflutna

Ny bok i dag

Fyra kvinnor under svärdets år

Anna Melle
Megilla-förlaget

ANNA MELLE kom till Jönköping 1976. Hon är assyrier och född i byn Miden i Tur Abdin-området i sydöstra Turkiet. I Sverige utbildade hon sig först till undersköterska, men skaffade sig senare akademisk utbildning och är nu gymnasielärare i samhällsorienterande ämnen.

Anna Melle har också engagerat sig i olika samhällsfrågor och verkat politiskt, bland annat som ledamot i kommunfullmäktige en period. Hon har tidigare också skrivit en skrift om vad man inom vårdsektorn bör känna till om äldre invandrades speciella behov och önskemål.

I DAGARNA utkommer boken **Fyra kvinnor under svärdets år**, utgiven av det

judiska Megilla-förlaget. Själv tillhör författaren den syrisk-ortodoxa kyrkan. I denna bok berättar hon om fyra kvinnors lidanden under folkmordet på de kristna i det osmanska väldet, tre av dem under det så kallade svärdets år 1915, sayfo, den fjärde under 1920-talet.

Två av kvinnorna, Simone och Hanna, hörde hemma inom den assyriska minoriteten och var bosatta i författarens hemby. Den förra tvingades konvertera till islam för att undgå att bli dödad, den senare räddades undan döden genom hjälp av en muslimsk familj.

Nina var armenier, bosatt i en stad alldeles söder om Svarta havet. Hon är en av dem som överlevde det alltför sällan uppmärksammade folkmordet på armenier. Eufstratia slutligen tillhörde de greker som bodde i nuvarande Turkiet och som blev föremål för etnisk rensning på

1920-talet.

ANNA MELLE väjer inte för att öppet och realistiskt skildra de fruktansvärda, ibland bloddrypande hemskheter som dessa kvinnor fick genomgå. Hon berättar om skam och skuld och om fläck-

Syftet är emellertid inte främst att vältra sig i våldsscener och omänskliga upplevelser utan i stället att vidareföra en muntlig tradition till senare generationer, "att förmedla dessa kvinnors levnadsöden till eftervärlden"

ad heder, om tortyr, om förbrytelser mot gravida kvinnor, om bortskurna fingrar och andra kroppsdelar.

Syftet med hennes återgivande av dessa kvinnors levnadsöden är emellertid inte främst att vältra sig i våldsscener och omänskliga uppe-

velser utan i stället att vidareföra en muntlig tradition till senare generationer, "att förmedla dessa kvinnors levnadsöden till eftervärlden", vilket är synnerligen berömvärd.

Författaren sätter också in sina berättelser i den histo-

riska och politiska kontexten, vilket ger dessa människöden en mera allmängiltig innebörd. Hennes behandling av det svenska språket och hennes fängslande skrivsätt är värd all beundran.

Anna Melles skrift är emellertid också ett inlägg i den aktuella samhällsdebatten, bland annat för att få det turkiska folket att "erkänna den etniska rensning som krävde miljontals offer". Ett sådant erkännande skulle bland annat innebära "ett erkännande av det assyriska folkets historiska identitet".

Därför, avslutar Anna Melle sin personliga framställning, skulle "de överlevande och deras anhöriga kunna förlåta det förflutna och se framtiden an med fredlig, broderlig/systerlig kärlek och gemensamt möta framtiden utan rädsla".

GÖRAN ÅBERG